

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **nezl. A. R.**
zastoupená Mgr. Ilonou Machandrovou, advokátkou
sídlem Nádražní 42/4, 737 01 Český Těšín

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/97576-923, ve věci
příspěvku na zvláštní pomůcku,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/97576-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 900 do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně, Mgr. Ilony Machandrové, advokátky, sídlem Nádražní 42/4, Český Těšín.

Odůvodnění:

Žalobní námitky:

1. Žalobkyně se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 3. 7. 2023 domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí úřadu práce České republiky ze dne 11. 1. 2023, kterým byla zamítnuta její žádost o dávku pro osoby se zdravotním postižením příspěvek na zvláštní pomůcku – šikmá zvedací plošina, včetně instalace.
2. Žalobkyně uvedla, že trpí centrální kvadruparézou s levostrannou prevalencí. Nechodí, samostatně nestojí, ke stoje či chůzi potřebuje pomůcky – ortézy, chodítka apod. Je celkově nesamostatná, potřebuje 24hodinovou péči ze strany rodiny ve všech činnostech. Má těžkou vadu pohybového aparátu – centrální kvadruparézu. Jedná se o těžkou funkční poruchu pohyblivosti na základě postižení tří funkčních celků pohybového ústrojí (trup, pánev, končetiny). Přesto posudkový lékař a též posudková komise dospěli k závěru, že žalobkyně těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí netrpí.
3. Žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se správní orgán dostatečně nevypořádal se skutečnostmi, které vedly k zamítnutí žádosti o dávku. Posudkový lékař v rozporu s jednoznačnou diagnózou odborných lékařů centrální kvadruparézu a posoudil zdravotní stav žalobkyně jako levostrannou spastickou hemiparézu s prevalencí na levou horní končetinu, axiální hypotonii a subnormní psychomotorický vývoj. Posudkový závěr se vymyká obsahu lékařských zpráv, ze kterých vyplývá postižení končetin dolních a levostranně. Posudkový lékař podle žalobkyně pochybil. Svůj diagnostický odklon nijak neodůvodnil. Nápravu nezjedнала ani posudková komise MPSV v odvolacím řízení, ani žalovaný v napadeném rozhodnutí. Posudková komise nadto žalobkyni ani nevyšetřila, ačkoliv toto bylo žalobkyní navrhováno.
4. Dále žalobkyně namítla, že žalovaný nesprávně nepřihlédl k nejlepšímu zájmu dítěte, jak mu ukládá ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Poskytnutí řádné péče žalobkyni je spojeno rovněž s jejím transportem v domě, kde bydlí, a to do patra a z patra dolů. Žalobkyně nepobývá celý den pouze ve svém pokoji, navštěvuje speciální školské zařízení, lékaře, rehabilitace apod. Rodiče dělají vše proto, aby se žalobkyně vyvíjela nejlépe, jak je to možné. Žalobkyně roste a zvedá se její váha. Její přenášení je tak stále obtížnější a časem se stane nemožné. Příspěvek na šikmou zvedací plošinu je proto v jejím nejlepším zájmu.
5. Žalobkyně navrhla znalecký posudek.

Stanovisko žalovaného:

6. Žalovaný ve vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí. Zdůraznil, že posudkoví lékaři a posudková komise se od základní diagnózy žalobkyně neodchýlili. U žalobkyně nejde o těžkou vadu nosného a pohybového ústrojí, za kterou se považuje mj. funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí, neboť žalobkyně netrpí těžkou parézou (ochrnutím) ani plegií (úplným výpadkem svalové síly), což bylo

prokázáno hlavně propouštěcí zprávou ze Sanatoria Klimkovice ze dne 3. 1. 2022. Žalobkyně netrpí ani funkční poruchou pohyblivosti na základě postižení tří a více celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy.

7. Co se týče posouzení důkazního návrhu osobní účasti žalobkyně u posudkové komise, úkolem posudkových lékařů není primárně vyšetřovat posuzované osoby. Stav žalobkyně byl dostatečně doložen lékařskými zprávami.
8. K nejlepšímu zájmu dítěte žalovaný nemohl přihlédnout, když žalobkyně nesplnila podmínky ustanovení § 9 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Posouzení krajským soudem:

9. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.

Zjištění ze správního spisu:

10. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně požádala o příspěvek na zvláštní pomůcku, šikmou zvedací plošinu, dne 7. 11. 2022. Úřad práce se obrátil na okresní správu sociální zabezpečení s žádostí o zpracování posudku o zdravotním stavu žalobkyně.
11. Dne 21. 12. 2022 zdravotní stav žalobkyně posoudil posudkový lékař OSSZ Karviná. Ten konstatoval dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je DMO (pozn. soudu, DMO = dětská mozková obrna), spastická levostranná centrální hemiparéza (pozn. soudu, hemiparéza dle Velkého lékařského slovníku online je částečné ochrnutí pravé nebo levé poloviny těla) s prevalencí na levé horní končetině, axiální hypotonie a subnormní psychomotorický vývoj. Posudkový lékař uzavřel, že u žalobkyně jde o postižení levostranných končetin spasticitou více na LHK (levé horní končetině, pozn. soudu), která není těžká, nezjištěna plegie či těžká paréza, nejde o postižení pravostranných končetin, ty jsou funkční. Nejedná se o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, nejde ani o zdravotní postižení interní povahy způsobující těžké omezení pohyblivosti. Na základě tohoto posudku úřad práce žádost žalobkyně zamítl.
12. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. V něm poukázala na to, že trpí centrální kvadruparézou (pozn. soudu, kvadruparéza je dle Velkého lékařského slovníku online částečné ochrnutí všech čtyř končetin) s levostrannou prevalencí, tedy kvadruspastickou formou DMO. Nyní stagnuje, nechodí, samostatně nestojí, postaví se jen ve vertikalizacím stojanu s ortézami. Je nesamostatná. Jde o dítě s komplikovanou anamnézou, s postižením všech končetin s pravděpodobnou nemožností chůze v budoucnu. Je samostatně nemobilní, odkázaná na pohyb na vozíku, a to jen s pomocí druhé osoby. Rodiče musí žalobkyni nosit několikrát denně do patra, jelikož spodní patro je neobyvatelné. Žalobkyně váží 223 kg, s ortézami 23 kg a měří 118 cm. Bude dále růst a přibírat na váze. Vynášet do patra proto bude čím dál složitější.
13. Žalovaný se v odvolacím řízení obrátil na posudkovou komisi MPSV. Ta konstatovala, že je ve shodě s posudkovým lékařem. V diagnostickém souhrnu vycházela z postižení žalobkyně *dětská mozková obrna –spastická centrální levostranná paréza*

s prevalencí na levé **horní končetině** (zdůraznění zde i níže provedl krajský soud). V posudku je konstatován závěr neurologického nálezu MUDr. K. z 23. 6. 2022: **kvadruspastická forma DMO s prevalencí na dolních končetinách a levostranné PMR**. Současně je konstatován nález: *motoricky aktuálně stagnuje, nechodí, samostatně nestojí, postaví se jen ve vertikalizacím stojanu s ortézami*. Dále komise vycházela z propouštěcí zprávy ze Sanatoria Klimkovice od 7. 3. do 3. 4. 2022, ze kterého citovala, nikoliv však diagnózu. Posudková komise kromě konstatování o tom, že je v souladu s posudkovým lékařem, nic dalšího ke svému posudkovému závěru neuvedla. Nevyjádřila se ani k námitkám žalobkyně o tom, že je nemobilní, pohybuje se na invalidním vozíku, a tedy není schopna se přemístit z a do patra. Podle posudkové komise nejde o těžkou vadu nosného pohybového ústrojí.

14. Krajský soud z v posudku citované zpráva neurologa z 23. 6. 2022, jež je obsahem správního spisu, zjistil, že obsahuje další závěr: **jedná se o těžkou funkční poruchu pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí (trup, pánev, končetiny), pacientka není samostatně mobilní, je odkázána na pohyb na vozíku, ale jen s dopomocí jiné osoby**. V propouštěcí zprávě ze Sanatoria Klimkovice od 7. 3. do 3. 4. 2022 krajský soud ověřil, že u žalobkyně je diagnostikovaná **centrální kvadruparesa s levostrannou prevalencí**. Stav při přijetí (citována relevantní část): *Přetáčení: ano, preferuje pravou, ale zvládne i levou. Rolling: ano. Sed: zvládne turecký sed, dětský sed nestabilní. Kvadrupedála: ostane se do ní sama, o pohyb v ortézách se nyní více snaží, nestřídá. Vysoký klek: u opory, teď do kleku nechce. Stoj: do stoje samostatně přestala, začala více ložit v kvadrupedále. Chůze: nyní nechce, pouze na velmi krátkou vzdálenost s vedením v orteskách pěkně nakroučuje, vážne LDK*. Dále jsou zde uvedeny protetika: *MiV, vertikalizační stojan, kočárek, ortézka LHK, Pohling ortézy vysoké, Ottobock facil. obleček*.

Posouzení žalobních námitek

15. Podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku stanoví § 9 zákona č. 329/2011 Sb., podle jehož odstavce prvního má na tento příspěvek nárok osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, jejíž zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Další podmínky jsou stanoveny v následujících odstavcích. Mezi účastníky je sporné splnění první podmínky, tedy přítomnost zdravotního postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeného v příloze tohoto zákona.
16. Žalobkyně tvrdí, že trpí těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, spočívající v těžké funkční poruše pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků. Takové postižení odpovídá oddílu I. bodu 1, písm. g) přílohy tohoto zákona. Žalobkyně namítá rozpor posudkového závěru jak posudkového lékaře, tak posudkové komise MPSV již v samotné diagnóze, ze které posudkoví lékaři vycházeli, když žalobkyně trpí kvadruparesou s prevalencí dolních končetin a levostranně. S tím se krajský soud ztotožňuje.
17. Krajský soud nejprve stručně připomíná, že ve věcech poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, které jsou podmíněny zdravotním stavem účastníka řízení, je rozsah soudního přezkumu vymezen povahou věci. Posouzení povahy zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na dávku podle zákona č. 329/2011 Sb., je věcí odborně-medicínskou, k níž správní orgán ani soud nemají potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro potřeby správního řízení v prvním stupni tuto úlohu plní okresní správa sociálního zabezpečení a v rámci odvolacího řízení posuzuje zdravotní stav občanů žalovaných, který za

tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 a § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

18. V posuzované věci žalovaný nechal v souladu s výše uvedeným posoudit zdravotní stav žalobkyně posudkovou komisí MPSV. Krajský soud se ztotožňuje s názorem žalobkyně, že posudek je vnitřně rozporný. Jak krajský soud uvedl v bodě 14 tohoto rozsudku, posudková komise vycházela z toho, že žalobkyně trpí *levostrannou parézou s prevalencí na levé horní končetině*, navzdory tomu, že ze zprávy neurologa vyplývá *kvadrupastická forma DMO s prevalencí na dolních končetinách a levostranné PMR* a ze zprávy Sanatoria Klimkovice *centrální kvadruparésa s levostrannou prevalencí*. Mezi posudkovými lékaři a ošetřujícími odbornými lékaři je tedy na první pohled zřejmý rozpor, a to zásadní. Posudkoví lékaři měli za to, že je postižena pouze levá ruka žalobkyně (resp. horní končetina), podle ošetřujících lékařů je však žalobkyně ochrnutá na všechny čtyři končetiny, dominantně nohy, tedy dolní končetiny. V důsledku toho ani nestojí. Svůj náhled a rozpor se závěry odborných lékařů posudková komise nijak neodůvodnila. Přesto posudková komise pouze konstatovala, že nejde o těžkou vadu nosného (pohybového) ústrojí a dokonce, že přítomnost žalobkyně není u jednání komise nezbytná, neboť je její zdravotní stav doložen lékařskými zprávami dostatečně. Pokud považovala posudková komise lékařské zprávy o zdravotní stavu žalobkyně za dostatečné, je udivující, proč z nich tedy nevycházela a stanovila diagnózu sama. Již z tohoto důvodu nemůže posudek jako stěžejní podklad rozhodnutí žalovaného obstát.
19. Odklon od závěrů ošetřujících lékařů navíc posudkové komise nemůže učinit bez vyšetření žalobkyně. Ačkoliv úkolem posudkové komise není provádět primární klinická vyšetření, v případě, že tyto považuje za nedostatečné či má za to, že je potřeba určité skutečnosti doplnit, je přítomnost posuzované a její osobní vyšetření jako klíčové (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19, nebo též ze dne 5. 2. 2016, č. j. 2 Ads 209/2015-76). Osobní vyšetření má totiž zvláštní význam, existují – li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 Ads 337/2016-33). Krajský soud připomíná, že by osobní vyšetření mělo by být pravidlem v případech, kdy existují určité nedostatky v posouzení zdravotního stavu a osobní vyšetření posuzované osoby by bylo způsobilé tyto pochybnosti vyvrátit (viz rozsudek ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25). Pokud tedy měla posudková komise o postižení žalobkyně pochybnosti, měla je odstranit a minimálně žalobkyni shlédnout, popř. vyšetřit.
20. Odstranění popsaného nedostatku posudku bylo úkolem žalovaného, který vzal posudek za základ svého rozhodnutí. Ten sice nedisponuje takovou erudicí v oblasti lékařství, aby byl schopen samostatně přezkoumávat věcnou správnost posudkových závěrů, neznamená to, že by měl přijímat posudkové závěry zcela nekriticky, neboť jeho povinností je zejména zhodnotit tyto závěry z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 Ads 12/2018-32). Toto zhodnocení však žalovaný v souzené věci neprovedl, když na výše popsany zřejmý rozpor, na který nadto žalobkyně poukázala v odvolání, nijak nereagoval. Nutno říct, že i ve vyjádření k žalobě z lékařských zpráv citoval pouze částečně, a to ty části, které jsou souladné s názorem posudkové komise. Ačkoliv kvadruparésa a dominantní postižení dolních končetin a levostranně je uvedeno i ve zprávách, na které žalovaný odkazuje, zjevně tyto části přehlédl. Postižení dolních končetin žalobkyně vyplývá i z prostého popisu stavu žalobkyně, jak je zachycen v ostatních podkladech rozhodnutí, zejména z citované zprávy

Sanatoria Klimkovice: žalobkyně při pohybu potřebuje kočárek, i když má již pět let, rehabilitace se zaměřují na zlepšení její neschopnosti se postavit a chodit, k tomu má žalobkyně různé facilitátory, invalidní vozík, ortézy a stojan a další. I z laického hlediska je zřejmé, že pokud by měla postiženu pouze levou ruku, nic z toho by nepotřebovala. Žalovaný však tyto skutečnosti ponechal bez povšimnutí.

21. Žalovaný si měl za popsané situace vyžádat doplňující posudek téže komise či srovnávací posudek jiné PK MPSV a uložit jí, aby se vyjádřila k tvrzeným rozporům mezi posudkovým hodnocením a nálezy lékařských zpráv, jež žalobkyně předložila a jež měla posudková komise k dispozici, a dále k tomu, proč konkrétně nepovažuje posudková komise postižení žalobkyně za zdravotní postižení předpokládaná pro přiznání žádané kompenzační pomůcky (zejména z pohledu zdravotního postižení dle písm. g) bodu 1, části I. přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb.) a z jakého důvodu, to vše za situace, kdy výše označené lékařské zprávy hovoří o těžké funkční poruše pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí - trup, pánev, končetiny. Úkolem posudkové komise je totiž mimo jiné vyjádřit závěry posudkového hodnocení způsobem, který bude srozumitelný a přesvědčivý pro správní orgány a pro soud (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 12/2018–32 nebo ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017–15). Ve věci, nechť je dále zváženo osobní vyšetření nezletilé žalované posudkovou komisí. Uvedené platí o to více i ve světle, i žalobkyní vznášeného a v napadeném rozhodnutí zcela opomenutého, pravidla sledovat dosažení nejlepšího zájmu dítěte, jak předpokládá § 4 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb.
22. Žalovaný tak neučinil a zatížil tím řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí.
23. Krajský soud na základě všech výše zmíněných důvodů napadené rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil bez jednání a současně dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm žalovaný odstraní vady řízení spočívající ve vnitřní rozpornosti a neúplnosti, tudíž i nepřesvědčivosti, posudku PK MPSV Ostrava a o žádosti žalobkyně znovu rozhodne.
24. O náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovaným. V řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, již v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný je zavázán k náhradě nákladů řízení žalobkyni podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 3 000 Kč za 3 úkony právní služby á 1 000 Kč (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, 2 x písemné podání ve věci samé - žaloba, doplnění v reakci na stanovisko žalovaného) podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu; a dále ve výši 900 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za 3 úkony právní služby á 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková náhrada nákladů řízení představuje tedy částku 3 900 Kč. Všechny tyto náklady žalobkyni podle obsahu spisu prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejích práv. Soud žalovaného k jejich zaplacení zavázal k rukám zástupkyně žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava, 15. února 2024

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně